

สารบัญ

ปรัชญาและพัฒนากฎหมายมหาชน.....	15
บทที่ 1 พัฒนาการของกฎหมายมหาชนในต่างประเทศ.....	25
1.1 อารยธรรมกรีกยุคคลาสสิก	26
1.1.1 สภาพทั่วไป	27
1.1.2 การวางรากฐานประชาธิปไตยในนครรัฐเอเธนส์	30
1.1.3 ปรัชญาเมธีคนสำคัญสมัยกรีก	32
1.1.3.1 โสเครตีส	32
1.1.3.2 เพลโต	35
1.1.3.3 อริสโตเติล	40
1.2 ยุคอารยธรรมโรมัน	45
1.2.1 ยุคอารยธรรมโรมันโบราณ	46
1.2.2 ยุคอารยธรรมกรีกในอาณาจักรโรมัน	50
1.2.3 ยุคคลาสสิก	53
1.2.4 ยุคขุนนางนักปกครอง	56
บทที่ 2 สมัยกลาง (Middle Ages).....	63
2.1 สมัยกลาง	63
2.2 ยุคราชอาณาจักรฟรังก์	67
2.3 จักรวรรดิคาโลลินเจียน	68
2.4 การจัดระเบียบทางการเมืองการปกครองในสมัยกลางยุคต้น	70
2.5 ระบบการศาลในสมัยกลางยุคต้น	71
2.6 ระบบกฎหมายในสมัยกลางยุคต้น	71

บทที่ 3 ยุคศักดินาสวามิภักดิ์ (Feudalism).....	73
3.1 การจัดระเบียบทางการเมืองการปกครองในยุคศักดินาสวามิภักดิ์	73
3.2 ระบบการศาลในยุคศักดินาสวามิภักดิ์	76
3.3 การฟื้นฟูระบบกฎหมายในยุคศักดินาสวามิภักดิ์	77
- เซนต์ โทมัส อไควนัส	78
บทที่ 4 สมัยใหม่ (Modern Times).....	83
4.1 การฟื้นฟูอำนาจทางการเมืองของกษัตริย์	83
4.2 กำเนิดทฤษฎีเกี่ยวกับ “รัฐ”	85
- ดองต์	85
- มาซิด เดอ ปาดู	86
- นิโคลาส แมคคิอาเวลลี	86
4.3 กำเนิดทฤษฎีเกี่ยวกับ “อำนาจอธิปไตย”	87
4.3.1 ฌอง โบแตง	87
4.3.2 โทมัส ฮอบบส์	88
4.3.3 กาแตง โลอ เบร	91
4.3.3 ริเชอร์เออ	91
4.3.4 โบซุเอต์	91
4.4 การกำเนิดรัฐในอังกฤษ	92
4.5 การกำเนิดรัฐในฝรั่งเศส	93
- หลักกฎหมายมหาชนบางประการในยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ฝรั่งเศส	95
- หลักกษัตริย์ไม่สวรรคต	95
- หลักกษัตริย์ไม่ต้องผูกพันกับภาระที่กษัตริย์องค์ก่อนกระทำไว้	96
- หลักกษัตริย์มีอำนาจสูงสุด	96

บทที่ 5 การจำกัดอำนาจผู้ปกครอง.....	99
5.1 สถานการณ์ทั่วไป	99
5.2 ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ : ต้นกำเนิดแนวคิดจำกัดอำนาจผู้ปกครอง	101
5.2.1 เซนต์ ออกุสติน	101
5.1.1 เซนต์ โทมัส อไควนัส	103
5.3 ปรัชญาเมธี : ทฤษฎีเสรีนิยมทางการเมือง	105
5.3.1 ฌอง โบแตง	105
5.3.2 บุฟเฟนดอพ	106
5.3.3 จอห์น ล็อก	106
5.3.4 มงเตสกีเยอ	110
5.3.5 ฌอง จาค รูสโซ	113
5.3.6 ซีแยส	113
บทที่ 6 พัฒนาการของกฎหมายมหาชนในฝรั่งเศส.....	117
6.1 การปฏิวัติใหญ่ฝรั่งเศส ค.ศ.1789	117
6.1.1 การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปกครองและสังคม	117
6.1.2 การตราประมวลกฎหมาย	119
6.2 การจัดตั้ง “สภาแห่งรัฐ” และการพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง ฝรั่งเศส	121
- การจัดระบบกระบวนการยุติธรรมภายหลังการปฏิวัติใหญ่ ค.ศ.1789	121
6.3 วัฏจักรแห่งรัฐฝรั่งเศส	122
6.3.1 สภาที่ปรึกษาแห่งองค์จักรพรรดิ	122
6.3.2 รัฐบัญญัติปี ค.ศ.1872 : กองเซย์ เดตาร์ทเป็นศาลปกครอง ที่แท้จริง	124

บทที่ 7 บทบาทในการทำหน้าที่สำคัญสองประการของ

กองเซย์ เดตาท	127
7.1 อำนาจหน้าที่ทางศาล	128
7.1.1 สภาแห่งรัฐในฐานะเป็นศาลปกครองสูงสุด	129
- หน้าที่ 4 ประการ	129
- การพิจารณาคดีปกครอง	129
- ทำหน้าที่เป็นศาลอุทธรณ์	129
- ทำหน้าที่เป็นศาลฎีกา	129
- ทำหน้าที่เป็นผู้ชำนาญเฉพาะด้าน	129
7.1.2 คำร้องขอเพิกถอนการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการเรียกค่าสินไหมทดแทน	130
- คำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งหรือการกระทำอันมิชอบของ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่กระทำกรนอกเหนืออำนาจหน้าที่	130
- คำร้องขอเรียกสิทธิหรือค่าสินไหมทดแทน	131
7.1.3 วิธีพิจารณาที่ละเอียดอ่อน	131
7.2 หน้าที่ให้คำปรึกษา	133
7.2.1 การแบ่งแผนกในกองเซย์ เดตาท	134
- การพิจารณาคดีของกองเซย์ เดตาท	134
- ขอบเขตอำนาจของฝ่ายปกครอง	135
- คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายและศึกษาคดี	136
- การตัดสิน และคำแนะนำ	136
7.2.2 บุคลากรของกองเซย์ เดตาท	137
7.2.3 บทบาทของกองเซย์ เดตาท	139
- บทบาทในฐานะเป็นองค์กรอันเป็นที่มาของ หลักกฎหมายมหาชน	139
- บทบาทในฐานะเป็นผู้พิทักษ์สิทธิและเสรีภาพของพลเมือง	140
- บทบาทในฐานะเป็นองค์กรที่สามารถคิดค้นสิ่งที่เป็นรูปธรรม	140

7.2.4	กฎหมายเกี่ยวกับงานโยธาสาธารณะ	141
7.2.5	การใช้คอมพิวเตอร์ทางกฎหมาย	141
7.2.6	เหตุผลของระบบศาลคู่ในฝรั่งเศส	142
7.2.7	ผลของการมีระบบกฎหมายปกครองแยกเป็นเอกเทศต่างหาก จากระบบกฎหมายเอกชน	144
7.2.8	อิทธิพลของระบบกฎหมายปกครองและระบบศาลปกครอง ฝรั่งเศส	145

บทที่ 8 พัฒนาการของกฎหมายมหาชน

ในประเทศระบบคอมมอน ลอว์.....	147
- ระบบของอังกฤษ	148
- คณะกรรมการพิจารณาข้อพิพาท	148
- บทสรุป	150
พัฒนาการของกฎหมายมหาชนในประเทศไทย	152
ปรัชญาการปกครองของรัฐไทย	152

บทที่ 9 ระบบการปกครองของรัฐไทยสมัยโบราณ.....163

9.1 สมัยสุโขทัย	163
- ระบบสังคมสมัยสุโขทัย	163
- ระบบการปกครองสมัยสุโขทัย	164
- ระบบกฎหมายสมัยสุโขทัย	165
9.2 สมัยอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา	166
- ระบบสังคมสมัยอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา	166
- ระบบการปกครองสมัยอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา	168
- ระบบกฎหมายและระบบการศาลสมัยอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา	170
- ระบบกฎหมาย	170
- ระบบการศาล	170
9.3 สมัยกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น	172

- ปัญหาการเมืองภายใน	172
- ปัญหาการจัดอธิปไตยของพม่า	173
- การปรับปรุงบ้านเมืองสมัยกรุงธนบุรี	173
- ระบบกฎหมายและการศาล	173
- โครงสร้างสังคมสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น	174
- การควบคุมกำลังคนตามระบบไพร่	174
- การเมืองสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น	176
- เศรษฐกิจสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น	176
- การปรับตัวเข้าสู่ยุคใหม่ของรัฐไทย	177

บทที่ 10 การปฏิรูปในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า

เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5.....181

10.1	มูลเหตุของการปฏิรูป	181
10.2	การฟื้นฟูพระราชอำนาจของสถาบันพระมหากษัตริย์	183
10.3	การปฏิรูประบบการเงินการคลัง	184
10.4	การสถาปนาสถาบันทางการเมือง	184
	- การจัดตั้งกรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์	184
	- การจัดตั้งสภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน	185
	- การจัดตั้งสภาที่ปรึกษาราชการส่วนพระองค์	185
10.5	การปฏิรูปการปกครอง	186
10.6	การปฏิรูประบบบริหารราชการส่วนกลาง	186
10.7	การปฏิรูประบบบริหารราชการส่วนภูมิภาค	187
10.8	การปฏิรูประบบกฎหมาย	189
10.9	การปฏิรูประบบการศาล	190
10.10	การปฏิรูปสังคม	190
	- การเลิกทาส	190
	- การยกเลิกระบบไพร่	192

ACC NO. **T 1508**
 DATE RECEIVED **20 ก.พ. 2547**
 CALL NO.

**บทที่ 11 การเผยแพร่แนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน
ในประเทศไทยสมัยรัชกาลที่ 6 ถึงการเปลี่ยนแปลง**

การปกครอง พ.ศ. 2475.....	197
11.1 การจัดตั้งกรมร่างกฎหมาย	197
11.2 การปฏิรูปการปกครองหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475	198
- การจัดตั้งคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ.2476	198
- แนวความคิดในการจัดตั้งคณะกรรมการกฤษฎีกา	198
- การจัดองค์กรและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกฤษฎีกา	200
- บทบาทและหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีและเลขาธิการคณะกรรมการ กฤษฎีกา	201
11.3 ข้อขัดข้องของคณะกรรมการกฤษฎีกาในการทำหน้าที่เป็นองค์กร วินิจฉัยคดีปกครอง	201
11.4 การปรับปรุงคณะกรรมการกฤษฎีกาและการพัฒนา วิธีพิจารณาคดีปกครองในประเทศไทย	202
- การปรับปรุงการจัดองค์กร	202
11.5 ศาลปกครอง	203
- การจัดตั้งศาลปกครองในประเทศไทย	204
11.6 บทสรุปพัฒนาการของกฎหมายมหาชนในประเทศไทย	205
- คำอธิบายกฎหมายปกครองของ ดร.แอลดูปลาตร์	206
- คำสอนของ ดร. เอกูต์	206
11.7 ปัญหาและอุปสรรคของพัฒนากฎหมายมหาชนในประเทศไทย	208

ภาคผนวก

เสรีนิยมประชาธิปไตยกับการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ	215
--	-----

